

مفاد مندرج در پشت بارنامه فیاتا FBL – قابل استفاده برای عموم

تعاریف مندرج در پشت بارنامه فیاتا

بارفرابر = متصدی حمل چند وجهی، که به صدور FBL مبادرت و نام وی در روی بارنامه درج گردیده و به عنوان حمل کننده نسبت به اجرای عملیات حمل قبول مسئولیت می نماید.

بازرگان = فرستنده یا ارسال کننده، گیرنده، دارنده بارنامه، دریافت کننده و صاحب کالا

فرستنده = شخصی که قرارداد حمل چند وجهی را با بارفرابر امضاء می نماید.

گیرنده = شخصی که حق دریافت کالا از بارفرابر را دارد.

در ید اختیار = تحویل گرفتن کالا و قبول آن برای حمل در محل قید شده در بارنامه توسط بارفرابر

کالا = هر نوع مال، شامل حیوانات زنده و کانتینر (بارگنج) (CONTAINER) و تخته بند (PALLET) و سایر لوازم حمل به شرط آن که این لوازم متعلق به بارفرابر نباشد و صرف نظر از این که این اموال بر عرشه یا زیر عرشه بارگیری شده یا بشود.

کاربرد

با وجود عنوان چندوجهی، این بارنامه در موارد حمل به یک شیوه واحد نیز کاربرد دارد.

صدور بارنامه فیاتا

با صدور این سند، بارفرابر:

متعهد می گردد که شخصاً و یا تحت نام او ترتیب حمل از محل در اختیار گرفتن کالا (محل دریافت مندرج در بارنامه) تا محل تحویل آن به شرح مندرج در بارنامه، داده شود.

طبق شرایط مندرج در این متن قبول مسئولیت می نماید.

طبق شرایط بارنامه، بارفرابر نسبت به فعل و ترک فعل مستخدمین یا نمایندگان خود که حیظه وظایف محموله انجام وظیفه می کنند و یا هر شخص دیگری که از خدمات آنها برای اجرای قرارداد حمل – که این بارنامه مویده آن است – استفاده می نماید، مسئول می باشد، به همان نحو که فعل یا ترک فعل از خود وی سرزده باشد.

قابل معامله بودن بارنامه فیاتا

این بارنامه قابل معامله است مگر آن که عبارت «غیر قابل معامله» در روی آن درج شده باشد. این بارنامه مبین مالکیت کالا است و دارنده آن با ظهنویسی آن حق دارد که کالای موضوع بارنامه را دریافت یا به شخص دیگری واگذار نماید.

اطلاعات مندرج در بارنامه دلیل موجهی است بر در اختیار گرفتن کالای موضوع اطلاعات مزبور مگر آن که خلاف آن با عباراتی چون «با توزین، بارگیری و شمارش فرستنده»، یا «کانتینر توسط فرستنده پر شده است» و یا عبارات مشابه آن در متن بارنامه قید و یا چاپ شده باشد.

به هر حال دلایل مغایر در موقعی که بارنامه به گیرنده، که بر مندرجات بارنامه اعتماد و عمل نموده است، واگذار شده باشد مورد قبول نخواهد بود.

بازرگان، وفق قوانین ملی و یا معاهدات بین المللی ناظر بر کالاهایی که ماهیت خطرناک دارند، بایستی در هر حال بارفرابر را به طور مکتوب از ماهیت دقیق خطر، قبل از آن که بارفرابر مبادرت به دریافت آن نموده باشد، مطلع نماید و اقدامات احتیاطی را که بایست معمول گردد به وی متذکر گردد.

هر گاه بازرگان چنین اطلاعاتی را در اختیار بارفرابر نگذارد و یا بارفرابر از ماهیت خطرناک کالا و اقداماتی که باید معمول گردد آگاه نباشد، در هر زمان که این قبیل کالاها برای جان و مال افراد خطر آفرین گردد، می تواند در هر جا که لازم باشد آن را بر حسب مورد تخلیه نموده، امحاء و یا خنثی سازد بدون آن که مکلف به پرداخت غرامت باشد. بازرگان موظف است هر گونه ضرر و زیان، خسارت وارده، تعهدات یا هزینه های متعلقه ناشی از در اختیار گرفتن کالای مزبور، حمل و یا انجام هر گونه خدمت ملازم با آن را جبران نماید.

به همین نحو هر کالایی که جان و مال را به خطر اندازد، می تواند در هر جا که لازم باشد امحاء و یا خنثی گردد. اگر چنین خطری ناشی از عمل بارفرابر نباشد مسئولیتی متوجه او نخواهد بود و جبران ضرر و زیان، خسارت و تعهدات و هزینه های ناشی از آن به عهده بازرگان است.

شرح کالا، بسته بندی و بررسی توسط فرستنده

فرستنده بایستی صحت مشخصات مربوط به ماهیت کلی، علائم، شماره، وزن، حجم، مقدار و حسب مورد، خصلت خطرات کالایی را که خود و یا شخصی از طرف او جهت درج بارنامه در اختیار بارفرابر قرار می دهد برای بارفرابر تضمین نماید. فرستنده نسبت به بارفرابر مسئول جبران هر نوع ضرر و زیان، خسارت و هزینه ای است که به علت عدم صحت و دقت این مشخصات بروز نماید.

هر گاه بسته بندی کالا و یا بارگیری و بارچینی آن در داخل کانتینر یا لوازم مشابه حمل توسط بازرگان یا از طرف وی، غیر از بارفرابر، به طور ناقص و نامطلوب انجام پذیرفته و یا کانتینر (بارگنج) یا لوازم مشابه حمل که توسط بازرگان تامین شده ناقص و نامناسب باشد و یا در صورت تعبیه آنها توسط بارفرابر نقص و یا نامناسب بودن آنها برای بازرگان به سادگی مشهود و قابل تشخیص بوده باشد، بارفرابر مسئولیتی بابت فقدان، خسارت و هزینه های ناشی از آن نداشته و بازرگان بایستی ضرر و زیان و خسارت حاصله را برای بارفرابر جبران نماید.

مسئولیت (تعهدات) بارفرابر

مسئولیت بارفرابر طبق این شرایط شامل فاصله زمانی بین دریافت کالا تا تحویل آن می باشد.

بارفرابر بابت فقدان و خسارت وارده به کالا و نیز تاخیر در تحویل، در صورتی که وقایع منجر به فقدان و خسارت و یا تاخیر در تحویل در مدتی که کالا طبق بند ۲ الف در اختیار وی بوده رخ دهد، مسئول است، مگر آن که بارفرابر ثابت کند که از جانب او یا مستخدمین و یا نمایندگان و سایر اشخاصی که در بند ۲-۲ اشاره شد قصوری یا خطایی که سبب فقدان یا خسارت و یا تاخیر شده انجام نگرفته است. معهدا بارفرابر از بابت ضرر و زیان ناشی از تاخیر در تحویل در صورتی مسئول است که فرستنده برای خود نفعی را بابت تحویل به موقع کالا اظهار و در بارنامه درج نموده و توسط بارفرابر پذیرفته شده باشد.

زمان ورود به مقصد توسط بارفرابر تضمین نمی شود. معهدا تاخیر در تحویل وقتی مصداق می باشد که کالا در مهلت مشخص توافق شده و در صورت فقدان چنین مهلتی در مدتی که با در نظر گرفتن اوضاع و احوال، می توان از یک بارفرابر ساعی و مواظب توقع داشت، به مقصد نرسیده باشد.

هر گاه کالا در ظرف مدت ۹۰ روز از تاریخی که در بند ۶-۳ گفته شد تحویل نشده باشد، مدعی (ذی نفع کالا) می تواند آن را مفقود شده تلقی نماید.

وقتی که بارفرابر اثبات نماید که با در نظر گرفتن شرایط، یک یا چند عامل از عوامل مندرج در ردیف های (الف) تا (ه) ذیل همین بند در فقدان یا خسارت کالا ذی مدخل بوده است، فرض بر صحت مدعای بارفرابر خواهد بود، معهدا مدعی همواره حق دارد ثابت نماید که در واقع فقدان یا خسارت وارده جزاً و یا کلاً ناشی از این عوامل نبوده است.

فعل یا ترک فعل بازرگان و یا هر شخصی سواى بارفرابر که از جانب بازرگان عمل نموده و یا بارفرابر کالا را از او دریافت نموده است.

نقص و نارسایی در شرایط بسته بندی، علایم، شماره

جابه جایی، بارگیری، بارچینی یا تخلیه کالا که توسط بازرگان یا نمایندگان وی انجام گرفته باشد

عیب ذاتی کالا

اعتصاب، تعطیل و توقف و یا امتناع از کار

۶-برائت در حمل دریایی یا رودخانه ای:

با وجود بندهای ۲-۶ و ۳-۶ و ۴-۶ بارفرابر بابت فقدان و یا خسارت یا تاخیر در تحویل در ارتباط با کالایی که از طریق دریا یا آبراه های داخلی حمل می شود و این فقدان یا خسارت در مدت چنین حملی و به علل زیر رخ داده باشد از مسئولیت مبری است:

فعل؛ ترک فعل و قصور ناخدا، ملوان، افسر راهنما یا خدمه حمل کنند به هنگام دریانوردی و یا در اداره کشتی

آتش سوزی، مگر آن که منبث از قصور یا نیت حمل کننده بوده باشد. معهدا هر گاه فقدان یا خسارت از عدم قابلیت دریایی کشتی ناشی شده باشد، بارفرابر همیشه حق دارد اثبات نماید که در آغاز سفر نهایت سعی خود را جهت قابلیت دریایی کشتی مبذول داشته است.

شرایط حاکم بارنامه فیاتا

این شرایط تنها در صورتی نافذ است که با مفاد معاهدات بین المللی و قوانین ملی ناظر بر قرارداد حمل، که این بارنامه موید آنست، مغایر نباشد.

مقررات لاهه به نحوی که در «معاهده بین المللی برای یکسان سازی برخی مقررات مربوط به بارنامه مصوب ۲۵ اوت ۱۹۲۴ در بروکسل»، یا مقررات لاهه - ویزی مندرج در «پروتکل مورخ ۲۳ فوریه ۱۹۶۸ بروکسل» آمده است، در کشورهایی که این مقررات به عنوان کشور مبدا حمل جاری و نافذ اند بر تمامی حمل های دریایی و همین طور حمل از طریق آبراه های داخلی حاکم می باشد، اعم از این که کالا روی عرشه و یا زیر عرشه حمل شود.

قانون ایالات متحده آمریکا در باب حمل کالا از طریق دریا در حمل دریایی کالا اعم از این که روی عرشه و یا زیر عرشه باشد، در صورت تسری قهری به این بارنامه FBL الزام به تسری، کاربرد داشته یا می تواند با قید مراتب در روی این بارنامه FBL، فقط در مورد کالای روی عرشه مصداق پیدا کند.

محدودیت تعهدات بارفرابر

ارزیابی جبران فقدان یا خسارت دیدگی کالا با توجه به ارزش کالا در مکان و زمان تحویل به گیرنده انجام خواهد گرفت و یا در مکان و زمانی که طبق بارنامه کالا باید تحویل می گردید.

ارزش کالا بر اساس قیمت جاری بورس کالا و در صورت فقدان چنین قیمتی بر حسب قیمت روز بازار و در غیر این صورت طبق ارزش کالایی با همان نام و کیفیت تعیین می گردد.

به تبعیت از کلیه موارد ۴-۸ تا ۹-۸ مسئولیت بارفرابر تحت هیچ شرایطی از ۶۶۶/۶۷ اس. دی. آر در ازاء هر بسته و یا ۲ اس دی آر برای هر کیلوگرم از وزن ناخالص کالای مفقود شده یا خسارت دیده هر کدام که بیشتر باشد، فراتر نمی رود، مگر آن که ماهیت و ارزش کالا را فرستنده اظهار و بارفرابر قبل از تحویل گرفتن کالا پذیرفته و در بارنامه قید یا کرایه بر حسب ارزش دریافت شده باشد که در این حالات ارزش اظهار شده کالا ملاک خواهد بود.

وقتی که یک بارگنج (کانتینر)، پالت یا سایر لوازم حمل و نقل با بیش از یک بسته پر شده باشد، آن بسته ها یا واحد ها که در بارگنج یا لوازم حمل و نقل بارگیری و تعداد آن در برنامه درج شده است به عنوان بسته یا واحد حمل شده تلقی خواهد شد. مگر آن که هما‌نطور که گفته شد این لوازم حمل و نقل خود یک بسته یا واحد محسوب گردد.

علیرغم مذکور در فوق، هر گاه حمل و نقل چندوجهی طبق قرارداد منعقد شده شامل حمل دریایی نباشد، مسئولیت بارفرابر به مبلغی حداکثر معادل ۸/۳۳ اس. دی. آر برای هر کیلوگرم از کالای مفقود یا خسارت دیده محدود خواهد شد.

وقتی که فقدان یا خسارت کالا در طی مرحله مشخصی از حمل و نقل چندوجهی، که برای آن کنوانسیون یا قانون آمره حد دیگری از مسئولیت را تعیین کرده است، روی داده باشد و به شرط آن که برای این مرحله از حمل قرارداد جداگانه ای وجود داشته باشد، در این صورت مسئولیت بارفرابر برحسب مفاد آن کنوانسیون یا قانون حاکم تعیین می‌گردد.

در صورتی که ماهیت و ارزش کالا توسط بازرگان اظهار نشده و در برنامه FBL درج نشده باشد و یا کرایه بر حسب ارزش پرداخت نشده باشد، مسئولیت بارفرابر در صورت کاربرد قانون آمریکایی حمل دریایی از ۵۰۰ دلار آمریکایی در ازاء هر بسته و در مورد کالای غیر بسته ای برای واحد متعارف بار بیشتر نخواهد بود.

در مواردی که بارفرابر بابت ضرر و زیان ناشی از تاخیر در تحویل و یا هرگونه خسارت سوا‌ی فقدان و خسارت کالا مسئول شناخته شود، تعهدات او از دو برابر کرایه حمل مندرج در قرارداد حمل چند وجهی به موجب این برنامه FBL تجاوز نخواهد کرد.

مجموع تعهدات بارفرابر از حد تعهدات ناظر بر تلف کلی کالا تجاوز نخواهد نمود.

در صورتی که ثابت شود بروز فقدان، خسارت و یا تاخیر در تحویل ناشی از عمل و غفلت شخصی و به قصد ایجاد فقدان، خسارت و تاخیر بوده است بارفرابر حق برخورداری از محدودیت تعهدات یاد شده را ندارد.

کاربرد در موارد عرف (ضمان قهری)

این شرایط در کلیه موارد ادعا علیه بارفرابر که حاکی از اجرای قرارداد به وجب این برنامه باشد کاربرد دارد، اعم از اینکه ادعا مبتنی بر قرارداد باشد یا عرف و ضمان قهری

مسئولیت کارکنان و اشخاص

این شرایط هرگونه ادعا نسبت به اجرای قرارداد حمل به موجب این برنامه FBL را که بر علیه مستخدم، نماینده یا شخص دیگری (شامل پیمانکاران مستقل) که بارفرابر از خدمات آنان استفاده نموده است، شامل می‌گردد، اعم از این که ادعا مبتنی بر قرارداد باشد یا عرف. مجموع تعهدات بارفرابر و این گونه اشخاص، نمایندگان یا افراد دیگر از حد مندرج در بند محدودیت تعهدات بارفرابر تجاوز نخواهد نمود.

در اجرای قرارداد به موجب این برنامه و حسب شرایط حاضر بارفرابر نه تنها شخصاً بلکه به عنوان نماینده و امین اشخاص مذکور عمل می‌نماید و این قبیل اشخاص در حد این شرایط طرف قرارداد محسوب می‌گردند.

با این وجود هر گاه اثبات گردد که فقدان یا ضرر و زیان یا خسارت کالا ناشی از فعل یا ترک فعل اشخاص مذکور در بند ۱ بالا از روی عمد و علم و اطلاع بوده است، شخص مزبور از مزیت محدودیت مسئولیت طبق ماده محدودیت تعهدات بارفرابر برخوردار نخواهد بود.

مجموعه مبالغ قابل بازپافتی از بارفرابر و اشخاص مذکور در مواد بند ۲ ماده صدور برنامه و بند ۱ فوق از حدود مقرر در شرایط حاضر فراتر نخواهد رفت.

روش و مسیر حمل

بارفرابر مختار است بدون اعلام قبلی به بازرگان، کالا را رو یا زیر عرشه حمل کرده و یا وسیله، مسیر و روش مورد نظر خود را برای جابه جایی، بارچینی، نگهداری و حمل و نقل کالا انتخاب نماید.

تحويل

تحويل کالا وقتی قطعیت می یابد که مطابق این بارنامه FBL، در اختیار گیرنده یا نماینده وی گذارده شده یا به ایشان تحويل شده باشد و یا هر گاه کالا می بایست به مقام یا شخص دیگری که به موجب قانون یا مقررات آمره در محل تحويل، باید به آنها تحويل شود و یا در محل دیگری که بار فرابر مجاز بوده است بازرگان را برای تحويل گرفتن کالا فرا خواند، تحويل گردیده باشد.

بارفرابر همچنین مجاز است که کالا را به مسئولیت کامل بازرگان نگهداری نماید که با این عمل مسئولیت بارفرابر خاتمه یافته و هزینه انبارداری (نگهداری) به محض مطالبه بارفرابر بایستی توسط بازرگان پرداخت گردد.

هر گاه حمل کالای موضوع این بارنامه FBL با مانع یا خطر مواجه شده و یا بروز مانع یا خطر محتمل باشد (از جمله شرایط خود کالا) که ناشی از غفلت یا خطای بارفرابر یا اشخاص مذکور در ماده ۲-۲ نباشد و نتوان با مساعی معقول از آن اجتناب نمود، بارفرابر می تواند:

حمل کالا را متوقف و هر جا که در حد معقول میسر باشد آن را در محلی که به نظر بارفرابر مطمئن می نماید به بازرگان تحويل دهد. در این حالت تحويل انجام یافته تلقی شده و مسئولیت بارفرابر در قبال چنین کالایی خاتمه می یابد. به هر حال بارفرابر به کل کرایه مندرج در بارنامه FBL محق بوده و بازرگان هر گونه هزینه اضافی ناشی از شرایط یاد شده را باید پرداخت نماید.

کرایه و هزینه ها

پرداخت کرایه حمل بایستی نقداً، بدون کم و کسر یا تعویق به حساب هر گونه ادعا و یا ادعای متقابل یا تهاثر به صورت پیش پرداخت و یا پرداخت در مقصد، انجام پذیرد. کرایه باید به عنوان حق مکاتبه بارفرابر در زمانی که کالا را در اختیار گرفته تلقی شود و در هیچ حال نباشد مسترد گردد.

کرایه و سایر مبالغ مندرج در بارنامه FBL بایستی در مورد پیشکرایه به ارزش مندرج در بارنامه و یا در صورت قبول بارفرابر به ارزش کشور، مبداء یا مقصد با بالاترین نرخ جاری تسعیر بانک ها برای بروات دیداری در روز ارسال کالا و در مورد کرایه قابل پرداخت در مقصد به نرخ روز ابلاغ ورود کالا یا تاریخ واگذاری ترخیص به بازرگان هر کدام بیشتر باشد و یا در صورت قبول بارفرابر به نرخ تاریخ مندرج در بارنامه FBL پرداخت گردد.

کلیه عوارض، مالیات ها و مخارج و سایر هزینه های مرتبط با کالا به عهده بازرگان است. در مواردی که تجهیزات توسط بارفرابر تامین شده باشد، بازرگان بایستی تمامی خسارت معطلی و هزینه هایی را که ناشی از قصور یا غفلت بارفرابر نباشد به وی پرداخت نماید.

بازرگان می بایست هر گونه هزینه تغییر و تعویض و یا تاخیر و سایر هزینه های اضافی از هر نوع را که جنگ یا عملیات شبه جنگ، بیماری های همه گیر، اعتصابات، دستورات دولتی و یا عوامل قهریه ناشی شده باشد به بارفرابر پرداخت نماید.

بازرگان صحت محتویات، بیمه، وزن، ابعاد یا ارزش کالای اظهار شده را تضمین می نماید ولی بارفرابر مختار است که محتویات را بررسی و از وزن، ابعاد یا ارزش کالا اطمینان حاصل نماید. هر گاه در نتیجه این واریسی عدم صحت اظهارات معلوم گردد، بازرگان قبول می نماید که مبلغی معادل پنج برابر ما به التفاوت ارقام کرایه واقعی با کرایه منظور شده و یا دو برابر کرایه واقعی پس از کسر کرایه منظور شده هر کدام کمتر باشد را به عنوان تسویه خسارت بابت هزینه های بررسی و زیان بارفرابر بابت کرایه کالاهای دیگر علیرغم درج هر رقم دیگری به عنوان کرایه حمل قابل پرداخت در بارنامه FBL- تادیه نماید.

علیرغم آن که بارفرابر دستور وصول کرایه، مخارج یا هزینه های مرتبط با حمل موضوع بارنامه FBL را از شخصی دیگری قبول نموده باشد، بازرگان، در صورت مطالبه این وجوه و احراز عدم پرداخت آن به هر علت، مسئولیت پرداخت آن را به عهده دارد.

گروبرداری

بارفرابر در هر زمان و به نحوی که صلاح بداند حق گروبرداشتن کالا و هرگونه اسناد مربوط به آن را در ازاء هر مبلغ متعلقه من جمله حق انبارداری و هزینه وصول آن از بازرگان را دارد.

خسارت همگانی

بازرگان می بایست هرگونه ادعایی را که نسبت به بارفرابر بابت خسارت همگانی به عمل آید جبران و تضمینی را که بارفرابر لازم می داند در اختیار او قرار دهد.

اخطار

هرگاه اخطاری کتبی دال بر فقدان (تلف) یا خسارت دیدگی کالا با قید ماهیت تلف یا خسارت وارده، به هنگام تحویل کالا توسط گیرنده و طبق بند ۱۲ به بارفرابر داده نشود، خود دلیلی است بر این که کالای مشروحه در بارنامه توسط بارفرابر تحویل گردیده است.

در موارد ضرر و زیان و خسارت غیر آشکار نیز چنان چه به فاصله ۶ روز متوالی از تاریخی که کالا طبق بند ۱۲ تحویل گردیده اخطار کتبی به بارفرابر داده نشود، دلیل مزبور مصداق می یابد.

مرور زمان

در صورت عدم توافق به نحو دیگر، چنان چه ظرف ۹ ماه از تاریخ تحویل کالا یا تاریخی که کالا می باید تحویل می گردید یا تاریخی که طبق بند ۴-۶ عدم تحویل کالا گیرنده را در اعلام مفقودی کالا ذی حق می نموده، علیه بارفرابر اقامه دعوی نشده باشد، وی از هر گونه مسئولیت مبری است.

نقض اعتبار موردی

هرگاه اعتبار ماده ای یا قسمتی از آن نقض گردد، اعتبار این بارنامه FBL و بقیه موارد یا قسمتهای آن به قوت خود باقیست.

مرجع قضایی و قانون ناظر

علیه بارفرابر فقط در جایی که محل کار وی به استناد بارنامه در آنجا قرار دارد می توان اقدام قانونی به عمل آورد و تابع قانون کشوری است که محل فعالیت بارفرابر می باشد.